

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW**

Warszawa, 2 lutego 2023 r.

DIH-4.707.17.2022.TN

DECYZJA DIH-IV-12/2022

Na podstawie art. 138 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2022 r. poz. 735 z późn. zm.), zwanej dalej „KPA”, art. 1 ust. 3, art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o Inspekcji Handlowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1706), art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 9 maja 2014 r. o informowaniu o cenach towarów i usług (Dz. U. z 2023 r. poz. 168), zwanej dalej „ustawą o informowaniu o cenach”, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, po rozpatrzeniu odwołania z dnia 13 października 2022 r. wniesionego przez Pana ... , Prezesa Zarządu i Pana, członka Zarządu SMYK SPÓŁKA AKCYJNA od decyzji Małopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej w Krakowie nr 115/2022 (nr akt kontroli WN.8361.252.2022) z dnia 28 września 2022 r. wydanej w przedmiocie nałożenia na przedsiębiorcę SMYK SPÓŁKA AKCYJNA kary pieniężnej w wysokości 3000 zł (trzy tysiące złotych) z tytułu niewykonania obowiązku, o którym mowa w art. 4 ust. 1 ustawy o informowaniu o cenach, co wyraziło się nieuwidocznieniem w miejscu sprzedaży detalicznej cen jednostkowych dla 41 rodzajów towarów w opakowaniach objętych takim obowiązkiem na ogółem 150 zbadanych towarów pod kątem prawidłowości stosowania oznaczeń cenowych,

**Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów
utrzymuje w mocy zaskarżoną decyzję.**

UZASADNIENIE

W dniu 21 października 2022 r. do Małopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej w Krakowie, zwanego dalej „Małopolskim WIIH”, wpłynęło odwołanie z dnia 13 października 2022 r., które zostało wniesione przez Pana Michała Groma, Prezesa Zarządu i Pana Xavier Thiry, Członka Zarządu SMYK SPÓŁKA AKCYJNA od decyzji Małopolskiego WIIH nr 115/2022 (nr akt kontroli WN.8361.252.2022) z dnia 28 września 2022 r. wydanej w przedmiocie nałożenia na przedsiębiorcę SMYK SPÓŁKA AKCYJNA kary pieniężnej w wysokości 3000 zł z tytułu niewykonania obowiązku, o którym mowa w art. 4 ust. 1 ustawy o informowaniu o cenach, co wyraziło się nieuwidocznieniem w miejscu sprzedaży detalicznej cen jednostkowych dla 41 rodzajów towarów w opakowaniach objętych takim obowiązkiem na ogółem 150 zbadanych towarów pod kątem prawidłowości stosowania oznaczeń cenowych.

W dacie wydania niniejszej decyzji w zakresie naruszeń przez przedsiębiorców ustawy o informowaniu o cenach obowiązuje ustawa o informowaniu o cenach (Dz. U. z 2019 r. poz. 178 i z 2022 r. poz. 2581) oraz rozporządzenie Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 19 grudnia 2022 r. w sprawie uwidaczniania cen towarów i usług (Dz.U. z 2022 r. poz. 2776). W stanie prawnym na dzień wydania zaskarżonej decyzji I instancji obowiązywała ustawa o informowaniu o cenach (Dz. U. z 2019 r. poz. 178) i rozporządzenie Ministra Rozwoju w sprawie uwidaczniania cen towarów i usług z dnia 9 grudnia 2015 r. (Dz.U. z 2015 r. poz.

2121), zwane dalej „rozporządzeniem w sprawie uwidaczniania cen”. Zgodnie z art. 10 ustawy z dnia 1 grudnia 2022 r. o zmianie ustawy o prawach konsumenta oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2022 r. poz. 2581) do postępowań w sprawie nałożenia kar, o których mowa w ustawie o informowaniu o cenach, wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe. Powyższy przepis intertemporalny uzasadnia do stosowania w niniejszej sprawie stanu prawnego ustawy o informowaniu o cenach oraz rozporządzenia wykonawczego obowiązującego do dnia 31 grudnia 2022 r.

Decyzja Małopolskiego WIIH została doręczona Stronie w dniu 3 października 2022 r., natomiast odwołanie zostało nadane u operatora publicznego usług pocztowych w dniu 17 października 2022 r. Pismem z dnia 27 października 2022 r. Małopolski WIIH przekazał przedmiotowe odwołanie do Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, zwanego dalej „Prezesem Urzędu”.

W dniach 18 i 25 lipca 2022 r. inspektorzy Małopolskiego WIIH przeprowadzili kontrolę w sklepie SMYK w K. , al. G. -K. , należącym do przedsiębiorcy SMYK SPÓŁKA AKCYJNA, z siedzibą w Warszawie. W toku kontroli stwierdzono nieprawidłowość polegającą na niewidocznieniu w miejscu sprzedaży detalicznej cen jednostkowych dla 41 rodzajów towarów w opakowaniach, objętych takim obowiązkiem, przeznaczonych do sprzedaży według ilości sztuk, objętości lub masy, o ilościach nominalnych innych niż 1 sztuka oraz dziesiętne wielokrotności liczby sztuk, jak również 1 litr lub 1 kilogram oraz dziesiętne wielokrotności i podwielokrotności tych jednostek miar.

Dokonano sprawdzenia prawidłowości uwidaczniania cen dla 150 rodzajów oferowanych do sprzedaży towarów w opakowaniach (m.in. klocki lego, zabawki dla dzieci, akcesoria higieniczne, okulary przeciwsłoneczne, akcesoria, kosmetyki, żelki, napoje) na zgodność z obowiązującymi w tym zakresie przepisami ustawy o informowaniu o cenach i rozporządzenia w sprawie uwidaczniania cen. Zastrzeżenia wniesiono do 41 towarów wymienionych w załączniku nr 1 do protokołu kontroli, z uwagi na brak uwidocznienia w miejscu sprzedaży detalicznej cen jednostkowych objętych takim obowiązkiem. Zakwestionowane towary to mleczka ochronne dla dzieci, płyny na komary, kremy do twarzy dla dzieci, płyny i żele do mycia butelek i smoczków, balsamy i kremy dla dzieci, olejki, płyny, żele do mycia ciała i kąpieli dla dzieci, woda źródlana, żelki, koncentraty napojów, wata cukrowa, łyżeczki silikonowe, body, rajstopy, t-shirt'y, getry, ochraniacze narożnika, pieluchy tetrowe, patyczki dla dzieci, maści lanolinowe, żele do zębów, plasterki na ukąszenia komarów. Szczegóły zawarto w protokole kontroli nr WN.8361.252.2022, którego jeden egzemplarz wraz z załącznikami przesłano kontrolowanemu przedsiębiorcy wraz z pismem z dnia 27 lipca 2022 r., doręczonym w dniu 1 sierpnia 2022 r. Wykaz towarów zakwestionowanych z uwagi na brak cen jednostkowych w dniu 18 lipca 2022 r. stanowi załącznik nr 1 do protokołu kontroli. Wydruki zdjęć dokumentujących nieprawidłowości w zakresie uwidaczniania cen jednostkowych stanowią załącznik nr 2 do protokołu kontroli.

Ustalono, że przyczyną stwierdzonych nieprawidłowości w zakresie uwidaczniania cen, polegających na niewidocznieniu cen jednostkowych dla zakwestionowanych 41 rodzajów produktów był brak wiedzy przedsiębiorcy w tym zakresie i przekonanie, że oznaczenie towarów ceną sprzedaży jest wystarczające. W przypadku 41 rodzajów towarów wymienionych w załączniku nr 1 do protokołu kontroli, dla których nie uwidoczniono ceny jednostkowej, ceny sprzedaży zamieszczono bezpośrednio na tych towarach. Oznaczenia cenowe (ceny sprzedaży) wszystkich badanych towarów uwidocznione były bezpośrednio na nich, w miejscach ogólnodostępnych, dobrze widocznych dla konsumentów, nie budziły one wątpliwości co do identyfikacji ceny z towarem i umieszczone były w sposób jednoznaczny, umożliwiając porównanie cen.

Pismem z dnia 30 sierpnia 2022 r. Małopolski WIIH zawiadomił stronę o wszczęciu na podstawie art. 6 ust. 1 ustawy o informowaniu o cenach postępowania administracyjnego z tytułu niewykonania obowiązku, o którym mowa w art. 4 ust. 1 ustawy oraz pouczonego stronę o przysługującym prawie do czynnego udziału w każdym stadium postępowania administracyjnego do składania wyjaśnień i wniosków dowodowych, przeglądania akt sprawy oraz sporządzania z nich notatek i odpisów. Poinformowano również stronę, że przesłanka wielkości obrotów i przychodu, wynikająca z art. 6 ust. 3 ww. ustawy, oceniona zostanie na podstawie danych finansowych za rok 2021, dostępnych w Krajowym Rejestrze Sądowym. Strona nie skorzystała z uprawnienia do zapoznania się z materiałem dowodowym.

W drodze wystąpienia pokontrolnego z dnia 30 sierpnia 2022 r. Małopolski WIIH zażądał uwidocznienia cen jednostkowych przy wszystkich oferowanych towarach, objętych takim obowiązkiem. Organ I instancji wyznaczył stronie termin udzielenia pisemnej odpowiedzi do dnia 13 września 2022 r. Strona pismem z dnia 12 września 2022 r. poinformowała organ I instancji o zaprzestaniu naruszania prawa, ponieważ usunęła zgodnie z wnioskiem zawartym w wystąpieniu pokontrolnym niezgodności poprzez uwidocznienie cen jednostkowych towarów. Niemniej jednak strona w swoim piśmie podniosła, że w zakresie towarów w postaci wielopaków tj. 8 rodzajów badanych towarów, których strona nie dookreśliła, w praktyce zarówno rynkowej jak i w praktyce przedsiębiorcy, towary w postaci wielopaków same w sobie stanowią i są traktowane jako sztuka dlatego w świetle § 7 pkt 1 oraz 2 rozporządzenia w sprawie uwidaczniania cen i nie stosuje się do nich wymogu uwidaczniania cen jednostkowych. Strona przedstawiła swoje stanowisko w kwestii oznaczania cenami jednostkowymi tzw. wielopaków oraz zawnioskowała o odstąpieniu od wymierzenia kary, a jeżeli byłoby to niemożliwe, to strona prosiła o wymierzenie kary możliwie jak najłagodniejszej.

Małopolski WIIH decyzją nr 115/2022 (nr akt kontroli WN.8361.252.2022) z dnia 28 września 2022 r. nałożył na przedsiębiorcę SMYK SPÓŁKA AKCYJNA karę pieniężną w wysokości 3000 zł z tytułu niewykonania obowiązku, o którym mowa w art. 4 ust. 1 ustawy o informowaniu o cenach, co wyraziło się nieuwidocznieniem w miejscu sprzedaży detalicznej cen jednostkowych dla 41 rodzajów towarów w opakowaniach objętych takim obowiązkiem na ogółem 150 zbadanych towarów pod kątem prawidłowości stosowania oznaczeń cenowych.

Strona wniosła odwołanie od w/w decyzji. Prezes Urzędu pismem z dnia 23 listopada 2022 r. zawiadomił stronę o możliwości wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań w terminie 7 dni od dnia doręczenia pisma. Strona nie zajęła stanowiska w sprawie.

I. Zarzuty strony

1. Zarzuty naruszenia prawa materialnego

- a) zarzut naruszenia art. 4 ust 1 ustawy o informowaniu o cenach oraz § 7 pkt 1-2 rozporządzenia w sprawie uwidaczniania cen poprzez ich nieprawidłowe zastosowanie i przyjęcie, że w stosunku do części kontrolowanych towarów (tzw. wielopaków) Spółka nie wykonała obowiązku odrębnego wskazania ceny jednostkowej, podczas gdy obowiązek taki w stosunku do tych towarów nie znajduje zastosowania;
- b) zarzut naruszenia § 2 pkt 3 oraz § 4 ust. 1 pkt 5 rozporządzenia w sprawie uwidaczniania cen poprzez ich nieprawidłowe zastosowanie i przyjęcie, że w przypadku tzw. wielopaków sztuką towaru jest pojedynczy element zestawu podczas, gdy sztuką (egzemplarzem) jest w tym przypadku cały zestaw;

- c) zarzut naruszenia art. 6 ust 3 ustawy o informowaniu o cenach poprzez uwzględnienie przy wymierzaniu kary przesłanek innych niż wskazane w w/w przepisie to jest czas istnienia Spółki.
2. Zarzuty naruszenia prawa procesowego
- a) zarzut naruszenia art. 189f §1 ust 1 KPA poprzez jego niezastosowanie w niniejszej sprawie pomimo spełnienia warunków określonych w tymże przepisie;
- b) zarzut naruszenia art. 189f § 2 pkt 1 oraz § 3 KPA poprzez ich niezastosowanie pomimo niezwłocznego usunięcia przez Stronę naruszenia;
- c) zarzut naruszenia art. 7a KPA, art. 11 ust 1 ustawy z dnia 6 marca 2018 roku prawo przedsiębiorców oraz 81a KPA poprzez rozstrzygnięcie wątpliwości co do treści przepisów oraz niewyjaśnionych w toku postępowania dowodowego wątpliwości co do stanu faktycznego, na niekorzyść Spółki;
- d) zarzut naruszenia art. 7 oraz art. 77 § 1 i art. 80 KPA poprzez brak wyczerpującego, rzetelnego zebrania i rozpatrzenia materiału dowodowego, a co za tym idzie brak dokładnego ustalenia stanu faktycznego w sposób umożliwiający rozstrzygnięcie sprawy, w szczególności poprzez:
- i. niedokładne ustalenie co, w rzeczywistości jest sztuką/egzemplarzem produktu w przypadku produktów określanych jako wielopaki;
 - ii. brak ustalenia, że w przypadku tzw. wielopaków cena jednostkowa jest w rzeczywistości identyczna z ceną sprzedaży;
 - iii. ustalenia, że w przypadku tzw. wielopaków niepodanie cen jednostkowych ma wpływ na decyzje zakupowe podejmowane przez nabywców i uniemożliwia im podjęcie najkorzystniejszego wyboru, z całkowitym pominięciem faktu, że elementy wielopaku nie są w 100% tożsame z podobnymi produktami sprzedawanymi przez Spółkę (różnice w składzie, sposobie wykonania itp.) lub z podobnymi produktami sprzedawanymi przez innych przedsiębiorców;
 - iv. ustalenie, że w przypadku tzw. wielopaków niepodanie jednostkowych ma wpływ na decyzje zakupowe podejmowane przez nabywców i uniemożliwia im podjęcie najkorzystniejszego wyboru, z całkowitym pominięciem faktu, że inni przedsiębiorcy oferujący podobne produkty także wskazują w stosunku do nich tylko jedną cenę;
 - v. ustalenie, że stopnia naruszenia nie można uznać za znikomy na podstawie porównania ilości produktów zakwestionowanych w toku kontroli do ilości sprawdzonych podczas kontroli produktów, a nie do całkowitej ilości produktów sprzedawanych przez Spółkę, co mając na uwadze, że kontrola była nakierowana na badanie cen jednostkowych (a więc dotyczyła produktów najbardziej problematycznych w tym zakresie) doprowadziło do całkowicie błędnych wniosków w zakresie braku znikomości naruszenia.

III Wnioski strony

W swoim odwołaniu od zaskarżonej decyzji, strona:

- 1) na podstawie art. 127 § 1 i § 2 w związku z art. 128 oraz 129 § 1 i § 2 KPA wniosła odwołanie w całości od decyzji nr 115/2022 wydanej przez Małopolskiego WIIH z dnia 28 września 2022 roku, na podstawie której wymierzono Spółce karę pieniężną w kwocie 3 000 zł z tytułu niewykonania obowiązku o którym mowa w art. 4 ust. 1 ustawy o informowaniu o cenach;

- 2) na podstawie art. 138 § 1 ust 2 w zw. z art. 105 § 1 KPA strona wniosła o uchylenie zaskarżonej decyzji oraz orzeczenie przez organ odwoławczy w całości co do istoty sprawy poprzez odstąpienie od nałożenia na Spółkę kary pieniężnej i poprzestaniu na jej pouczeniu;
- 3) alternatywnie, na wypadek, gdyby organ odwoławczy uznał, że istnieją ku temu przesłanki strona wniosła o uchylenie zaskarżonej decyzji w całości oraz przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania organowi pierwszej instancji.

Prezes Urzędu zważył co następuje.

Odwołanie strony nie zasługuje na uwzględnienie.

Istotą postępowania odwoławczego jest ponowne rozpoznanie i rozstrzygnięcie tożsamej przedmiotowo i podmiotowo sprawy administracyjnej w granicach wyznaczonych rozstrzygnięciem decyzji Organu pierwszej instancji. W toku postępowania Organ odwoławczy dokonuje oceny, czy odwołanie Strony jest uzasadnione oraz sprawdza czy wydana decyzja była prawidłowa.

Po przeanalizowaniu akt sprawy, Prezes Urzędu wyczerpująco zbadał wszystkie istotne okoliczności faktyczne związane ze sprawą oraz zapoznał się z dowodami służącymi ustaleniu stanu faktycznego zgodnie z zasadami prawdy obiektywnej, dokonując przy tym ich wszechstronnej oceny.

W trakcie kontroli inspektorzy sprawdzili prawidłowość uwidaczniania cen i cen jednostkowych. Do kontroli wytypowano 150 losowo wybranych rodzajów towarów w opakowaniach jednostkowych. Niezgodności z wymaganiami ustawowymi stwierdzono w 41 przypadkach poprzez niewidocznienie w miejscu sprzedaży detalicznej cen jednostkowych dla towarów w opakowaniach podlegających takiemu obowiązkowi. Zakwestionowane towary to mleczka ochronne dla dzieci, płyny na komary, kremy do twarzy dla dzieci, płyny i żele do mycia butelek i smoczków, balsamy i kremy dla dzieci, olejki, płyny, żele do mycia ciała i kąpeli dla dzieci, woda źródłana, żelki, koncentraty napojów, wata cukrowa, łyżeczki silikonowe, body, rajstopy, t-shirt'y, getry (legginsy), ochraniacze narożnika, pieluchy tetrowe, patyczki dla dzieci, maści lanolinowe, żele do zębów, plasterki na ukąszenia komarów. Tym samym niezgodności z ustawą o informowaniu o cenach dotyczyły 27% towarów poddanych kontroli.

Zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy o informowaniu o cenach, w miejscu sprzedaży detalicznej i świadczenia usług uwidacznia się cenę oraz cenę jednostkową towaru w sposób jednoznaczny, niebudzący wątpliwości oraz umożliwiający porównanie cen. Ujawnione nieprawidłowości stanowią naruszenie obowiązków określonych w art. 4 ust. 1 ustawy o informowaniu o cenach w związku z § 3 i § 4 w sprawie uwidaczniania cen.

W myśl § 3 ust. 1 rozporządzenia w sprawie uwidaczniania cen, cenę uwidacznia się w miejscu ogólnodostępnym i dobrze widocznym dla konsumentów, na danym towarze, bezpośrednio przy towarze lub w bliskości towaru, którego dotyczy. Z kolei § 3 ust. 2 tego rozporządzenia stanowi, że cenę oraz cenę jednostkową uwidacznia się w szczególności: na wywieszce, w cenniku, w katalogu, na obwolucie, w postaci nadruku lub napisu na towarze lub opakowaniu. Zgodnie z § 4 ust. 1 rozporządzenia w sprawie uwidaczniania cen, cena jednostkowa dotyczy odpowiednio ceny za: litr dla towaru przeznaczonego do sprzedaży według objętości oraz za kilogram dla towaru przeznaczonego do sprzedaży według masy, sztukę dla towarów przeznaczonych do sprzedaży na sztuki.

Cena jednostkowa towaru w świetle definicji zawartej w art. 3 ust. 1 pkt 2 ustawy o informowaniu o cenach, oznacza cenę ustaloną za jednostkę określonego towaru którego ilość lub liczba jest wyrażona w jednostkach miar w rozumieniu przepisów o miarach. Uwidocznieniem jest ujawnienie informacji wymaganych ustawą w taki sposób, aby były one

czytelne, widoczne, łatwo i bezpośrednio dostępne dla nabywców i aby przeciętny konsument mógł się samodzielnie zaznajomić z danymi na temat ceny i ceny jednostkowej.

Uwidocznienie ceny jednostkowej produktu jest ustawowym obowiązkiem sprzedawcy, z którego są zwolnione wyłącznie produkty wskazane wprost w § 7 rozporządzenia w sprawie uwidaczniania cen.

Obowiązek uwidaczniania ceny jednostkowej ma charakter bezwzględnie obowiązujący za wyjątkiem wyłączenia produktów wymienionych w § 7 rozporządzenia w sprawie uwidaczniania cen. Zgodnie z § 7 pkt 1-4 rozporządzenia w sprawie uwidaczniania cen: „Wymogu uwidaczniania cen jednostkowych nie stosuje się do: towarów, których cena jednostkowa jest identyczna z ceną sprzedaży; towarów sprzedawanych ze względu na ich przeznaczenie w zestawach (kompletach); towarów nieżywnościowych sprzedawanych ze względu na ich przeznaczenie lub właściwości wyłącznie w parach; produktów leczniczych w rozumieniu art. 2 pkt 32 ustawy z dnia 6 września 2001 r. - Prawo farmaceutyczne (Dz.U. z 2008 r. Nr 45, poz. 271, z późn. zm.2).”

W swoim wyroku z dnia 15 października 2021 r. Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie wskazał (sygn. akt V SA/Wa 2321/21):

„Ceny jednostkowe umożliwiają konsumentom dokonanie porównania cen między produktami tego samego rodzaju, w różnej wielkości opakowaniach, a tym samym pozwalają im dokonać świadomego i najkorzystniejszego pod względem ekonomicznym wyboru. Dodać do tego jedynie można, że cena i cena jednostkowa stanowią podstawowe kryterium informacji o wartości towaru wyrażonej w jednostkach pieniężnych.”

Należy wskazać, że w ustawie o informowaniu o cenach uregulowane są dwa pojęcia posiadające swoje definicje ustawowe czyli w art. 3 ust. 1 pkt 2 uregulowane jest pojęcie ceny jednostkowej towaru lub usługi i w pkt 4 uregulowane jest pojęcie towaru.

Pojęcie ceny jednostkowej towaru lub usługi, które wyraźnie odnosi się do kwalifikacji ceny jednostkowej towaru lub usługi w odniesieniu do jednostki danego towaru lub usługi, którego ilość lub liczba jest wyrażona w jednostkach miar w rozumieniu przepisów o miarach. **Natomiast w art. 3 ust. 1 pkt 4 w/w ustawy występuje definicja towaru, którą jest rzecz, również energia oraz prawa majątkowe zbywalne.**

Rozporządzenie wykonawcze, którym jest w tym przypadku rozporządzenie w sprawie uwidaczniania cen zgodnie z § 1 pkt 1-2 w/w rozporządzenia wykonuje założenia określone w art. 4 ust. 2 w/w ustawy, którym jest: sposób uwidaczniania cen towarów i usług, w tym cen jednostkowych towarów lub usług oraz informacji o obniżonej cenie, wykaz towarów, w przypadku których nie jest wymagane uwidocznienie ceny jednostkowej towarów lub usług. Wykaz towarów, o którym mowa w § 1 pkt 2 w/w rozporządzenia jest zawarty w § 7 rozporządzenia, cytowanym powyżej.

Na użytek rozporządzenia wykonawczego ustawodawca wprowadził definicję towaru pakowanego (§ 2 pkt 1) oraz towaru sprzedawanego na sztuki (§2 pkt 3). Towar pakowany - należy przez to rozumieć produkt w opakowaniu jednostkowym, którego ilość jest odmierzana poza miejscem sprzedaży detalicznej (§ 2 pkt 1). Towar sprzedawany na sztuki - należy przez to rozumieć towar, który jest odliczany przy sprzedaży w pojedynczych egzemplarzach oraz nie jest odmierzany według masy, objętości, długości lub powierzchni (§ 2 pkt 3).

W rozporządzeniu w sprawie uwidaczniania cen ustawodawca określił w jaki sposób należy wyklądać i określać cenę jednostkową. Zgodnie z § 4 ust. 1 w/w rozporządzenia:

„Cena jednostkowa dotyczy odpowiednio ceny za:

1) litr lub metr sześcienny - dla towaru przeznaczonego do sprzedaży według objętości;

2) kilogram lub tonę - dla towaru przeznaczonego do sprzedaży według masy;

3) metr - dla towaru przeznaczonego do sprzedaży według długości;

- 4) metr kwadratowy - dla towaru przeznaczonego do sprzedaży według powierzchni;
- 5) sztukę - dla towarów przeznaczonych do sprzedaży na sztuki.

Na gruncie niniejszej sprawy brak cen jednostkowych 41 towarów odnosi się częściowo do towarów odmierzanych według masy, objętości to znaczy są to: mleczka ochronne dla dzieci, płyny na komary, kremy dla dzieci, płyny i żele do mycia butelek i smoczków, balsamy i kremy dla dzieci, olejki, płyny, żele do mycia ciała i kąpieli dla dzieci, woda źródlana, żelki, koncentraty napojów, wata cukrowa, maści lanolinowe, żele do zębów. W pozostałym zakresie odnośnie takich towarów jak łyżeczki silikonowe, body, rajstopy, t-shirt'y, getry, ochraniacze narożnika, pieluchy tetrowe, patyczki dla dzieci, plasterki na ukąszenia komarów, brak ceny jednostkowej odnosi się do towarów sprzedawanych na sztuki, o których mowa w § 4 ust. 1 pkt 5 rozporządzenia w sprawie uwidaczniania cen. Nie ulega wątpliwości, że w przypadku towarów sprzedawanych na sztuki, cena jednostkowa odnosi się do sztuki poszczególnego towaru, który może być sprzedawany w pojedynczych egzemplarzach oraz nie jest odmierzany według masy, objętości, długości lub powierzchni. Nieistotnym dla sprawy jest ilość egzemplarzy konkretnego towaru znajdującego się w opakowaniu. Przepisy ustawy o informowaniu o cenach nie odnoszą się do wielkości i zawartości opakowań lecz odnoszą się do towarów. Towarem nie jest ipso facto opakowanie, nawet jeżeli zostanie oznaczone jednym kodem kreskowym i klient nie może dokonać zakupu pojedynczego egzemplarza towaru indywidualnie. Towarem są rzeczy zawarte w opakowaniu. Wola przedsiębiorcy pakowania wielokrotności egzemplarzy towarów, które nie są odmierzane według masy, objętości, długości lub powierzchni w wielopaki nie zwalnia przedsiębiorcy z obowiązku podawania ceny jednostkowej, czyli ceny za pojedynczy egzemplarz towaru. Z powyższych przepisów nie wynika, że towarem jest opakowanie, czyli tzw. wielopak, tak jak wywodzi to strona. Towarem jest wyodrębniony z przyrody przedmiot materialny, które może stanowić dobro prawne istniejące autonomicznie w obrocie cywilnoprawnym. Tym samym wymóg autonomicznego funkcjonowania w obrocie cywilnoprawnym związany jest możliwością zawarcia umowy sprzedaży przez konsumenta. Konsument nie dokonuje zakupu niezidentyfikowanego wielopaku tylko dokonuje zakupu rzeczy znajdujących się w tym opakowaniu zwanym wielopakem.

Towarem, zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt 4 ustawy o informowaniu o cenach jest rzecz. Definicja rzeczy została określona w art. 45 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks Cywilny (Dz.U. z 2022 r. poz. 1360 ze zm.) zwanej dalej „KC”. Zgodnie z tą definicją rzeczami są jedynie przedmioty materialne. Powszechnie przyjmuje się, że kodeksowe określenie rzeczy przez użycie sformułowania "przedmioty materialne" oznacza występowanie dwóch konstytutywnych cech, tj. rzecz musi być materialną częścią przyrody w stanie pierwotnym lub przetworzonym oraz musi zostać wyodrębniona z przyrody w sposób naturalny lub sztuczny, tak by stanowiła dobro prawne istniejące autonomicznie w obrocie cywilnoprawnym (J. Wasilkowski, Zarys, s. 8; Z. Radwański, A. Olejniczak, Prawo cywilne, 2015, s. 111–112). Prawo polskie przyjmuje wąskie rozumienie rzeczy, za którą uważa się jedynie przedmiot materialny posiadający dzięki wyodrębnieniu cechę samoistności, ponieważ podstawowym elementem w ujmowaniu rzeczy jest ustalenie jej samodzielnego bytu materialnego, bez względu na jej rzeczywistą wartość majątkową (P. Nazaruk, w: J. Ciszewski, P. Nazaruk, Komentarz KC, 2019, art. 45, Nt 14) (patrz. art. 45 Kodeks cywilny. Komentarz, pod red. prof. dr hab. Mariusz Załuckiego, 2023, Legalis).

Ponadto, opakowania w myśl art. 47 § 3 KC nie mogą być kwalifikowane jako część składowa rzeczy, ponieważ są to przedmioty połączone z rzeczą tylko dla przemijającego użytku i nie stanowią jej części składowych. Opakowania służą do przeniesienia i zabezpieczenia rzeczy i stanowią przedmiot połączony z rzeczą tylko dla przemijającego użytku, czyli że po rozpakowaniu rzeczy opakowania ulegają odseparowaniu od rzeczy. Prezes Urzędu podkreśla, że towarem jest rzecz zawarta w opakowaniu. Tym samym

zawarcie w opakowaniu policzalnej ilości egzemplarzy danego towaru nie zwalnia przedsiębiorcy z obowiązku uwidaczniania ceny jednostkowej odnoszącej się do sztuki poszczególnego towaru. Zgodnie z cytowaną powyżej definicją, że towarem jest rzecz, czyli przedmiot materialny to należy wskazać, że w opakowaniu tzw. multipaku znajduje się policzalna ilość rzeczy. Tym samym rzeczy te mogą być sprzedawane jako pojedyncze egzemplarze i mogą być sprzedawane w wersji zmultiplikowanej np. w opakowaniu zawierającym kilka lub kilkanaście sztuk. Nie ulega wątpliwości, że sposób pakowania towarów nie zmienia charakteru rzeczy materialnej. Rzecz pozostaje rzeczą i w każdym przypadku może być przedmiotem sprzedaży.

Przepisy ustawy o informowaniu o cenach oraz rozporządzenia w sprawie uwidaczniania cen, które implementują postanowienia unijnej dyrektywy 98/6/WE obligują przedsiębiorcę (sprzedającego) do wyliczenia i uwidocznienia ceny jednostkowej. Uwidocznienie ceny jednostkowej produktu jest ustawowym obowiązkiem sprzedawcy, z którego są zwolnione wyłącznie produkty wskazane wprost w § 7 rozporządzenia w sprawie uwidaczniania cen. Funkcją ceny jednostkowej jest umożliwienie konsumentom porównanie cen produktów w sposób optymalny na podstawie prostych kalkulacji, bez konieczności przeprowadzania skomplikowanych działań matematycznych. Dlatego też oprócz ceny (za produkt) na wywieszce cenowej, w miejscu sprzedaży musi się również na niej znaleźć cena jednostkowa, a więc przeliczenie na odpowiednią jednostkę miary (litr, kilogram).

Obowiązek informowania o cenie jednostkowej odnosi się również do towarów sprzedawanych na sztuki, o których mowa w § 4 ust. 1 pkt 5 rozporządzenia w sprawie uwidaczniania cen. Towar ten może być sprzedawany w pojedynczych egzemplarzach oraz nie jest to towar odmierzany według masy, objętości, długości lub powierzchni. Ani ustawodawca krajowy ani unijny nie uzależnia obowiązku informowania o cenach jednostkowych od składu produktu. Niezależnie od składu, towar, który jest kwalifikowany jako rzecz materialna może być sprzedawany na sztuki. W przypadku gdy towar ten jest sprzedawany w opakowanych zbiorczych (multipakach) powinien podlegać obowiązkowi uwidocznienia ceny jednostkowej, a więc przeliczeniu ceny końcowej za ilość towarów zawartych w wielopaku. Z uwagi na to, że kwalifikowana jako towar jest pojedyncza rzecz, w sytuacji sprzedaży pojedynczej rzeczy w opakowaniu (która nie jest umieszczona w wielopaku) ma zastosowanie przepis § 7 pkt 1 rozporządzenia wykonawczego stanowiący, że wymogu uwidaczniania cen jednostkowych nie stosuje się do towarów, których cena jednostkowa jest identyczna z ceną sprzedaży. Powyższe nie oznacza, że w/w wyłączenie odnosi się do towarów pakowanych w wielopaki. Sposób przeliczenia towaru pakowanego oznaczonego liczbą sztuk określa § 4 ust. 3 rozporządzenia w sprawie uwidaczniania cen, który stanowi: „W przypadku towaru pakowanego oznaczonego liczbą sztuk dopuszcza się stosowanie przeliczenia na cenę jednostkową za sztukę lub za dziesiątą wielokrotność liczby sztuk.”.

Konieczność informowania o cenie jednostkowej to przede wszystkim zabezpieczenie interesów konsumentów, którzy mogą nie tylko porównać ceny takich samych lub podobnych produktów w miejscu sprzedaży, ale także mogą faktycznie przekonać się czy podana cena jednostkowa (za litr, kilogram) czy za sztukę towaru jest niska czy wysoka i czy nie warto zrobić zakupów w innym sklepie. Brak podania ceny jednostkowej narusza prawo konsumenta do wyczerpującej informacji, a tym samym ogranicza jego możliwość świadomego, najkorzystniejszego pod względem ekonomicznym wyboru, co prowadzi do zagrożenia jego interesów.

Zgodnie z art. 6 ust. 3 ustawy o informowaniu o cenach, przy ustalaniu wysokości kary pieniężnej uwzględnia się stopień naruszenia obowiązków oraz dotychczasową działalność przedsiębiorcy, a także wielkość jego obrotów i przychodów.

Stopień naruszenia obowiązków – został określony jako wyższy niż znikomy, ponieważ zostały naruszone podstawowe obowiązki dotyczące uwidaczniania cen jednostkowych. Stwierdzono brak w jakiegokolwiek formie informacji o cenie jednostkowej towaru. Powyższe godzi w prawo konsumenta do informacji, a także uniemożliwia mu porównanie cen towarów znajdujących się w obrocie handlowym. Wyższy niż znikomy stopień naruszenia odnosi się do uchybień, do których należą przede wszystkim brak informacji o cenach jednostkowych w odniesieniu do części towarów. Cena oraz cena jednostkowa są bowiem podstawowym kryterium informacji o wartości towaru wyrażonej w jednostkach pieniężnych.

Brak uwidocznienia cen jednostkowych przy towarach uniemożliwia kupującym porównanie cen towarów z cenami towarów podobnych lecz o innej masie czy objętości lub towarów podobnych lecz sprzedawanych na sztuki, a przez to utrudnia kupującym dokonanie optymalnego i właściwego dla nich wyboru towaru, naruszając ich interesy ekonomiczne oraz prawo do rzetelnej informacji o cenie.

W następstwie zaniechania strony, konsumenci pozbawieni zostali podstawowych informacji, na podstawie których mogliby podjąć decyzję o zakupie. Informacja o cenie i cenie jednostkowej pozwala porównać koszty związane z zakupem poszczególnych produktów.

Powyższe wynika z podstawowego celu dyrektywy 98/6/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 lutego 1998 r. w sprawie ochrony konsumenta przez podawanie cen produktów oferowanych konsumentom (Dz. U. L 80 z 18.03.1998 r. s. 27), zwanej „dyrektywą 98/6/WE” zmienionej Dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/2161 z dnia 27 listopada 2019 r. zmieniająca Dyrektywę Rady 93/13/EWG i Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 98/6/WE, 2005/29/WE oraz 2011/83/UE w odniesieniu do lepszego egzekwowania i unowocześnienia unijnych przepisów dotyczących ochrony konsumenta z dnia 27 listopada 2019 r. (Dz.Urz.UE.L Nr 328, str. 7).

Podstawowym celem dyrektywy 98/6/WE jest dokładne, przejrzyste i jednoznaczne informowanie konsumentów o cenach oferowanych im produktów, w szczególności przy zapewnieniu możliwości porównania cen. Przekazywanie takich informacji umożliwia dokonanie świadomego wyboru na podstawie prostych porównań (motyw 2 i 6 dyrektywy 98/6/WE).

Obowiązek uwidaczniania cen i cen jednostkowych jest to obowiązek informacyjny o charakterze przedumownym, czyli dotyczy okresu podejmowania decyzji przez konsumenta przed zawarciem umowy. Realizacja tego obowiązku ma przyczynić się do podjęcia decyzji w zakresie zawarcia umowy z przedsiębiorcą. Każdorazowe naruszenie obowiązków w zakresie informowania o cenach, oceniać należy w kontekście ryzyka dokonania przez konsumenta zakupu bez możliwości pełnego rozeznania.

Konsumenci dla 27 % towarów (objętych kontrolą) nie otrzymywali informacji o cenach jednostkowych, co uniemożliwiało im dokonanie świadomego wyboru produktu w oparciu o to kryterium oraz porównanie cen między produktami poszczególnych marek bądź takimi samymi produktami o różnej gramaturze. Podkreślić należy, że celem regulacji w zakresie informowania o cenach jest poprawa systemu ochrony interesów konsumenta oraz zdrowa konkurencja między przedsiębiorcami - motyw 1 dyrektywy 98/6/WE.

Tym samym obowiązkiem Strony było podanie informacji o cenach jednostkowych w miejscu ogólnodostępnym i dobrze widocznym dla konsumentów, na danym towarze, bezpośrednio przy towarze lub w bliskości towaru, dla wszystkich wyrobów, a Strona w przypadku 41 wyrobów tego obowiązku nie dopełniła. Strona uwidoczniała ceny oferowanych towarów, więc skoro zrealizowała jeden z ciężących na niej obowiązków, możliwe było także wykonanie drugiego obowiązku, to jest uwidocznienie cen jednostkowych.

Dotychczasowa działalność przedsiębiorcy – jest to przesłanka, która wymaga

dostosowania sankcji do konkretnego przedsiębiorcy oraz uwzględnienia dotychczasowej działalności w zakresie przestrzegania obowiązków wynikających z ustawy o informowaniu o cenach. Organ I instancji nie nakładał dotychczas na stronę kar pieniężnych z tytułu naruszenia przepisów ustawy o informowaniu o cenach. Organ I instancji wskazał, że na uwzględnienie zasługuje również pozytywna postawa strony wobec wyeliminowania stwierdzonych nieprawidłowości o czym strona poinformowała w piśmie z dnia 12 września 2022 r. Okres funkcjonowania strony na rynku, tj. od 22 października 2016 r. (data rejestracji w KRS) stanowi punkt początkowy od którego uwzględnia się przesłankę dotychczasowej działalności przedsiębiorcy. Waga tej przesłanki została przez Prezesa Urzędu uwzględniona na korzyść przedsiębiorcy.

Wielkość obrotów i przychodu – opierając się na treści dokumentu „Sprawozdanie finansowe za rok zakończony 31 grudnia 2021 r.” stronę zakwalifikowano do grupy pozostałych przedsiębiorców. Dowodem w zakresie informacji o wielkości obrotów i przychodu, organ I instancji posłużył się sprawozdaniem finansowym strony za 2021 r. dostępnym w systemie informatycznym Krajowego Rejestru Sądowego. W związku z powyższym, Prezes Urzędu wziął pod uwagę okoliczność, że udział Strony w obrocie rynkowym jest istotny. Ponadto wskazać należy, że kara pieniężna powinna także odpowiadać wymogom wskazanym przez ustawodawcę unijnego, który w art. 8 dyrektywy 98/6/WE, nakazuje, że kara musi być skuteczna, proporcjonalna i odstraszająca (porównaj w tym zakresie wyrok NSA z 23 maja 2012 r., II GSK 684/11, czy wyrok NSA z 19 grudnia 2012, II GSK 1823/11). Skuteczność kary przejawia się w możliwości jej nałożenia i wyegzekwowania. Aby kara była odstraszająca, jej wysokość powinna być dotkliwa dla przedsiębiorcy. Kara nałożona na podmiot musi także spełniać funkcję prewencyjną oraz dyscyplinująco-represyjną, powinna być ostrzeżeniem dla przedsiębiorcy, mającym na celu niedopuszczenie do powstania nieprawidłowości w przyszłości. Wymierzona kara powinna być przy tym proporcjonalna, to jest właściwa do osiągnięcia zakładanego celu, jakim jest zapewnienie, aby w obrocie dostępne były tylko towary opatrzone odpowiednimi informacjami na temat ich cen i cen jednostkowych, jak również kara powinna być możliwie najmniej uciążliwa. Przepisy ww. dyrektywy stosowane są przez organ pomocniczo.

Na tej podstawie, Prezes Urzędu stwierdza, że zasadne jest nałożenie na przedsiębiorcę SMYK SPÓŁKA AKCYJNA kary pieniężnej w wysokości 3000 zł z tytułu niewykonania obowiązku, o którym mowa w art. 4 ust. 1 ustawy o informowaniu o cenach.

Odnośnie zarzutów strony, Prezes Urzędu informuje co następuje.

Ad. I

1. Zarzuty naruszenia prawa materialnego

Ad. a) Zarzut naruszenia art. 4 ust 1 ustawy o informowaniu o cenach oraz § 7 pkt 1-2 rozporządzenia w sprawie uwidaczniania cen.

Strona wniosła zarzut naruszenia art. 4 ust 1 ustawy o informowaniu o cenach oraz § 7 pkt 1-2 rozporządzenia w sprawie uwidaczniania cen poprzez ich nieprawidłowe zastosowanie i przyjęcie, że w stosunku do części kontrolowanych towarów (tzw. wielopaków) Spółka nie wykonała obowiązku odrębnego wskazania ceny jednostkowej, podczas gdy obowiązek taki w stosunku do tych towarów nie znajduje zastosowania. W opinii Spółki oznaczenie cen produktów wchodzących w skład wielopaków (tj. 8 rodzajów badanych towarów spośród 41 co do których oznaczenia zostały zakwestionowane oznaczenia cen jednostkową) tylko ceną bez podawania ceny jednostkowej (co miało miejsce w niniejszej sprawie) jest oznaczeniem spełniającym przesłanki wynikające z włączeń zawartych w § 7 pkt 1 oraz 2 rozporządzenia w sprawie uwidaczniania cen towarów. Wielopaki same w sobie stanowią i są traktowane jako komplet - jedna sztuka towaru. Z uwagi na specyfikę produktów wchodzących w skład wielopaków pojedyncze egzemplarze takiego zestawu nie są

przeznaczone do sprzedaży indywidualnej (po zdekompletowaniu). Podawanie bowiem dla nich ceny jednostkowej nie będzie stanowiło dla potencjalnego klienta informacji dającej porównania ceny produktu wchodzącego w skład wielopaku z produktem sprzedawanym pojedynczo a wręcz mogłoby wprowadzić klienta w błąd co do porównywalności takich produktów pod względem jego właściwości.

Odnosząc się do powyższego zarzutu, Prezes Urzędu informuje co następuje.

Zgodnie z orzecznictwem Naczelnego Sądu Administracyjnego, dalej „NSA”, przepisy ustawy o informowaniu o cenach należy wyklądać w sposób ścisły. Przedsiębiorca nie jest uprawniony do dokonywania dowolnej wykładni przepisów dotyczących uwidaczniania cen, tak jak ma to miejsce w tym przypadku, gdzie przedsiębiorca twierdzi, że nie jest przydatne dla celów ustawowych podawanie cen jednostkowych produktów wchodzących w skład wielopaków, ponieważ te produkty sprzedawane są w wielopakach i pojedyncze egzemplarze nie są przeznaczone do sprzedaży indywidualnej. Tym samym w ocenie strony, podawanie ceny jednostkowej nie będzie stanowiło dla potencjalnego klienta informacji dającej porównania ceny produktu wchodzącego w skład wielopaku z produktem sprzedawanym pojedynczo a wręcz mogłoby wprowadzić klienta w błąd co do porównywalności takich produktów pod względem jego właściwości.

Teza wyroku NSA z 9 października 2019 r. sygn. akt II GSK 710/19 brzmi:

„Ocena, czy w danym przypadku uwidocznienie ceny jednostkowej towaru (usługi) byłoby lub też nie byłoby przydatne ze względu na rodzaj lub przeznaczenie towaru i można zaniechać jej uwidaczniania, stanowi wytyczną ustawową dla właściwego ministra do uregulowania tej kwestii rozporządzeniem. **Nie oznacza ona, że o przydatności uwidaczniania ceny rozstrzygać może każdorazowo przedsiębiorca, przyjmując swoje własne kryteria celowości informowania o cenach odpowiednich produktów.** Przedsiębiorca zobligowany jest stosować się do przepisów rozporządzenia, które w przypadku uwidaczniania cen na stacjach benzynowych nie wyłącza spod tego obowiązku jakiegokolwiek kategorii paliw (np. w kontekście ich jakości czy spełnienia odpowiedniego pułapu w wolumenie sprzedaży).”

Należy wskazać, że teza wyroku, że o przydatności uwidaczniania ceny rozstrzygać nie może każdorazowo przedsiębiorca, przyjmując swoje własne kryteria celowości informowania o cenach odpowiednich produktów została utrzymana i przywołana w treści uzasadnienia wyroku NSA z 28 września 2021 r. (sygn. akt II GSK 805/21). Dlatego w myśl przywołanych powyżej tez NSA, przepisy ustawy o informowaniu o cenach należy interpretować ściśle i przedsiębiorcy nie mogą dowolnie ich interpretować:

„Nie ma żadnego prawnego uzasadnienia, aby przedsiębiorcy, uwzględniając specyfikę prowadzonej przez siebie działalności usługowej, kierując się niejasnymi i nieprecyzyjnymi kryteriami, uwidaczniali ceny z naruszeniem kryteriów ustawowych.”

W tym konkretnym przypadku strona narusza kryteria ustawowe twierdząc, że do towarów pakowanych w tzw. wielopaki nie stosuje się art. 4 ust. 1 ustawy o informowaniu o cenach w zakresie uwidaczniania cen jednostkowych, bo towarem jest wielopak a nie jego materialna zawartość. Powyższe stanowisko strony jest sprzeczne z obowiązkiem określonym w art. 4 ust. 1 ustawy, który nakłada na przedsiębiorców obowiązek jednoczesnego uwidaczniania cen jak i cen jednostkowych.

Zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy o informowaniu o cenach:

„W miejscu sprzedaży detalicznej i świadczenia usług uwidacznia się cenę oraz cenę jednostkową towaru lub usługi w sposób jednoznaczny, niebudzący wątpliwości oraz umożliwiający porównanie cen.”

Jednoznaczność oraz możliwość porównania cen stanowią podstawowe wytyczne przy uwidacznianiu cen towarów i usług na poziomie sprzedaży detalicznej.

Obowiązek określony w art. 4 ust. 1 ustawy o informowaniu o cenach to przedumowny obowiązek informacyjny nałożony na przedsiębiorcę. Dla oceny realizacji tego obowiązku nie ma znaczenia, czy finalnie zostanie zawarta umowa sprzedaży z konsumentem, ponieważ realizacja tego obowiązku następuje przed zawarciem umowy.

Obowiązek informacyjny o charakterze przedumownym ma przyczynić się do podjęcia decyzji w zakresie zawarcia umowy. Informacja ma być zawarta przy towarach, a w przypadku usług w cennikach, katalogach. Mowa jest o formie wizualnej, ponieważ w treści ustawy występuje pojęcie uwidaczniania cen. Obowiązek uwidaczniania cen zapewnia ciągłą dostępność danych o cenach podczas całego procesu zakupu. Pozwala to na porównanie cen przez konsumenta przed podjęciem decyzji o zawarciu umowy.

Uwidacznianie cen ma charakter wizualny. Przepis art. 4 ust. 1 ustawy o informowaniu o cenach nakłada na przedsiębiorcę obowiązek uwidaczniania cen, co jest czynnością materialno-techniczną. Synonimem do uwidaczniania cen jest ich prezentowanie, ekspozycja, pokazywanie, demonstrowanie. Uwidocznienie ceny na gruncie w/w ustawy przejawia się w formie czynności materialno-technicznych polegających na prezentowaniu ceny. Przejawia się to w uwidacznianiu ceny w przypadku towarów na wywieszce, w cenniku, w katalogu, na obwolucie, w postaci nadruku lub napisu na towarze lub opakowaniu.

Uwidacznianie cen na gruncie w/w ustawy odnosi się do przedmiotu, którym jest towar lub usługa. Zgodnie z art. 1 w/w ustawy

„Ustawa określa sposób informowania o cenach oferowanych **towarów** i usług oraz skutki nieprzestrzegania jej uregulowań.”

Cena jednostkowa towaru w świetle definicji zawartej w art. 3 ust. 1 pkt 2 ustawy o informowaniu o cenach, oznacza cenę ustaloną za jednostkę określonego **towaru** którego ilość lub liczba jest wyrażona w jednostkach miar w rozumieniu przepisów o miarach. Towarem, zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt 4 ustawy o informowaniu o cenach jest **rzecz**. Definicja rzeczy została określona w art. 45 KC, zgodnie z którym rzeczami są jedynie przedmioty materialne. Opakowania w myśl art. 47 § 3 KC nie mogą być kwalifikowane jako część składowa rzeczy, ponieważ są to przedmioty połączone z rzeczą tylko dla przemijającego użytku i nie stanowią jej części składowych. Opakowania służą do przeniesienia i zabezpieczenia rzeczy i stanowią przedmiot połączony z rzeczą tylko dla przemijającego użytku, czyli że po rozpakowaniu rzeczy opakowania ulegają degradacji i odseparowaniu od rzeczy. Tym samym opakowania, które zgodnie z art. 47 § 3 KC nie są nawet częścią składową rzeczy materialnej czyli towaru nie stanowią samoistnego towaru w rozumieniu przepisów ustawy o informowaniu o cenach. Opakowania mogłyby stanowić towar w rozumieniu ustawy o informowaniu o cenach i mogłyby być przedmiotem obrotu handlowego gdyby były oferowane do sprzedaży puste a nie zawierały w sobie inny towar, czyli rzecz w rozumieniu 3 ust. 1 pkt 4 ustawy o informowaniu o cenach w związku z art. 45 KC.

Odnosząc się do zarzutu niezastosowania przez organ I instancji wyłączenia z uwidaczniania ceny jednostkowej zawartego w § 7 pkt 1 oraz 2 rozporządzenia w sprawie uwidaczniania cen, Prezes Urzędu informuje co następuje.

Zgodnie z § 7 pkt 1-2 rozporządzenia w sprawie uwidaczniania cen:

„Wymogu uwidaczniania cen jednostkowych nie stosuje się do:

- 1) towarów, których cena jednostkowa jest identyczna z ceną sprzedaży;
- 2) towarów sprzedawanych ze względu na ich przeznaczenie w zestawach (kompletach);(...)”

Strona w swoim odwołaniu podniosła, że nie może się zgodzić z opinią wyrażoną w decyzji, że produkty wchodzące w skład wielopaków nie stanowią kompletu. W praktyce rynkowej i przedsiębiorcy wielopaki same w sobie stanowią i są traktowane jako komplet - jedna sztuka towaru. Z uwagi na specyfikę produktów wchodzących w skład wielopaków pojedyncze egzemplarze takiego zestawu nie są przeznaczone do sprzedaży indywidualnej (po zdekompletowaniu). Strona podkreśliła, że podawanie bowiem dla nich ceny jednostkowej nie będzie stanowiło dla potencjalnego klienta informacji dającej możliwość porównania ceny produktu wchodzącego w skład wielopaku z produktem sprzedawanym pojedynczo a wręcz mogłoby wprowadzić klienta w błąd co do porównywalności takich produktów pod względem jego właściwości.

W opinii Prezesa Urzędu, towary pakowane w wielopaki nie stanowią ani kompletów ani zestawów. Zgodnie z definicją kompletu w znaczeniu 1 Słownika Języka Polskiego PWN

(wydanie internetowe): komplet jest to „zbiór elementów stanowiących pewną całość, w której nie brakuje żadnego z nich”.

Zgodnie z definicją zestawu w znaczeniu 1 Słownika Języka Polskiego PWN: zestaw są to „przedmioty dobrane tak, aby tworzyły pewną całość”.

W ocenie Prezesa Urzędu, pakowane w tzw. wielopaki towary nie spełniają wymogów do zakwalifikowania ich jako komplety czy zestawy, ponieważ jak wynika z cytowanych powyżej definicji zarówno pojęcie kompletu jak i zestawu odnosi się do zbioru elementów lub przedmiotów, które z uwagi na indywidualny charakter są odrębnymi przedmiotami lub elementami ale poprzez powiązanie ich ze sobą tworzą pewną całość. Tworzeniem pewnej całości nie jest multiplikacja tego samego przedmiotu (towaru) i zapakowanie go w opakowanie, które zawiera wielokrotność sztuk. Taką funkcję pełnią wielopaki, gdzie występuje wielokrotność tych samych sztuk. Powyższe nie oznacza, że towarem jest wielopak, tylko towarem jest przedmiot zawarty w opakowaniu i który jest policzalny z uwagi na ilość sztuk. Na gruncie niniejszej sprawy kontroli poddano towary jednorodne, np. getry (czyli legginsy) w opakowaniu po 2 sztuki, czy body opakowane w opakowaniu po 3 sztuki, których nie można uznać za komplety. Do kompletów zalicza się wyłącznie towary, które są oferowane ze względu na ich przeznaczenie, jak np. zestaw składający się z czapki, szalika i rękawiczek, który to komplet pełni funkcje ochronne przed zimnem i jest przeznaczony do użytkowania w sezonie jesienno-zimowym. Tym samym obowiązkiem strony było podanie ceny jednostkowej za sztukę towaru, znajdującego się w wielopaku.

Natomiast towarami, których cena jednostkowa jest identyczna z ceną sprzedaży mogą być natomiast te, które sprzedawane są w pojedynczych egzemplarzach np. body, lecz nie oferowane w wielopakach po 3 sztuki, a pojedynczo. Stanowisko strony, że podawanie ceny jednostkowej nie będzie stanowiło dla potencjalnego klienta informacji dającej możliwość porównania ceny produktu wchodzącego w skład wielopaku z produktem sprzedawanym pojedynczo a wręcz mogłoby wprowadzić klienta w błąd co do porównywalności takich produktów pod względem jego właściwości należy uznać za przekroczenie przez stronę zakresu obowiązku informacyjnego nałożonego na stronę przepisami ustawy o informowaniu o cenach. Strona nie jest uprawniona do rozstrzygania o przydatności uwidaczniania cen jednostkowych przyjmując swoje własne kryteria celowości informowania o cenach jednostkowych odpowiednich produktów z uwzględnieniem kryterium i sposobu ich pakowania. Z woli ustawodawcy nawet jednorazowe naruszenie obowiązków określonych w art. 4 ustawy o informowaniu o cenach towarów stanowi delikt administracyjny. (patrz: wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 11 sierpnia 2022 r., sygn. akt II GSK 541/19).

Na tej podstawie, Prezes Urzędu stwierdza, że w/w zarzut strony jest oczywiście bezzasadny.

Ad. 2 Zarzut strony § 2 pkt 3 oraz § 4 ust. 1 pkt 5 rozporządzenia w sprawie uwidaczniania cen

Strona wniosła zarzut naruszenia § 2 pkt 3 oraz § 4 ust. 1 pkt 5 rozporządzenia w sprawie uwidaczniania cen poprzez ich nieprawidłowe zastosowanie i przyjęcie, że w przypadku tzw. wielopaków sztuką towaru jest pojedynczy element zestawu podczas, gdy sztuką (egzemplarzem) jest w tym przypadku cały zestaw.

Odnosząc się do powyższego zarzutu, Prezes Urzędu informuje co następuje.

Przepis § 2 pkt 3 rozporządzenia wykonawczego wprowadza definicję legalną towaru sprzedawanego na sztuki i stanowi:

„Ilekcroć w rozporządzeniu jest mowa o: (...)

3) towary sprzedawanym na sztuki - należy przez to rozumieć towar, który jest odliczany przy sprzedaży w pojedynczych egzemplarzach oraz nie jest odmierzany według masy, objętości, długości lub powierzchni” (...)

Przepis § 4 ust. 1 pkt 5 rozporządzenia wykonawczego określa na czym polega uwidacznianie ceny jednostkowej towaru przeznaczonego do sprzedaży na sztuki i stanowi:

„Cena jednostkowa dotyczy odpowiednio ceny za: (...) sztukę - dla towaru przeznaczonego do sprzedaży na sztuki.

Nie ulega wątpliwości, że w przypadku towarów sprzedawanych na sztuki, cena jednostkowa odnosi się do sztuki poszczególnego towaru, który może być sprzedawany w pojedynczych egzemplarzach oraz nie jest odmierzany według masy, objętości, długości lub powierzchni. Zakwestionowane towary, czyli 41 towarów wymienionych w załączniku do protokołu kontroli zarówno były towarami odmierzanymi według masy, objętości jak i towarami sprzedawanymi na sztuki. Należy wskazać, że na gruncie niniejszej sprawy brak cen jednostkowych 41 towarów odnosi się częściowo do towarów odmierzanych według masy, objętości to znaczy są to: mleczka ochronne dla dzieci, płyny na komary, kremy dla dzieci, płyny i żele do mycia butelek i smoczków, balsamy i kremy dla dzieci, olejki, płyny, żele do mycia ciała i kąpeli dla dzieci, woda źródłana, żelki, koncentraty napojów, wata cukrowa, maści lanolinowe, żele do zębów. W pozostałym zakresie odnośnie takich towarów jak łyżeczki silikonowe, body, rajstopy, t-shirt'y, getry (legginsy), ochraniacze narożnika, pieluchy tetrowe, patyczki dla dzieci, plasterki na ukąszenia komarów, brak ceny jednostkowej odnosi się do towarów sprzedawanych na sztuki. Tym samym na gruncie w/w ustawy należy interpretować, że towary przeznaczone do sprzedaży na sztuki nie są towarami odmierzanymi według masy, objętości, długości lub powierzchni. Te dwa pojęcia są sobie przeciwstawne i mają znaczenie antonimu.

Strona w swojej argumentacji pomija kwestię, że wśród 41 towarów większość towarów było odmierzanych według masy i objętości, co nie budzi żadnych wątpliwości, że w stosunku do tych towarów występuje obowiązek podawania ceny jednostkowej. Natomiast w przypadku towarów pakowanych w wielopaki brak było informacji o cenie jednostkowej. Argumentacja strony sprowadzała się do wyjaśnienia, że wielopak zawiera pojedyncze egzemplarze zestawu, które nie są przeznaczone do sprzedaży indywidualnej (po zdekompletowaniu). Należy wskazać, że ustawa o informowaniu o cenach nie odnosi się do obowiązku nałożonego na kontrolujących dokonania oceny w jaki sposób przedsiębiorca pakuje towary oferowane do sprzedaży, czy one mają podlegać sprzedaży w wielopakach czy w pojedynczych opakowaniach. Celem ustawowym jest możliwość porównania cen przez konsumenta. Cena jednostkowa pozwala konsumentowi na porównanie czy bardziej opłaca się konsumentowi dokonanie zakupu pojedynczej sztuki czy też bardziej się opłaca zakup kilku sztuk np. zapakowanych w wielopaku. Umożliwienie porównania cen odnosi się również do cen towarów oferowanych przez innych przedsiębiorców. Wprowadzenie sprzedaży w wielopakach jest praktyką przedsiębiorców, która nie może służyć uchylaniu się przedsiębiorców od realizacji obowiązków nałożonych na nich ustawą o informowaniu o cenach, w tym podawania cen jednostkowych.

Strona nie doprecyzowała swojego stanowiska w jaki sposób towary sprzedawane na sztuki w pojedynczych opakowaniach mogłyby wprowadzić klienta w błąd co do porównywalności takich produktów pod względem jego właściwości w stosunku wielopaków zawierających policzalną wielokrotność takich samych produktów odzieżowych np. o takim samym rozmiarze.

Na tej podstawie, Prezes Urzędu stwierdza, że w/w zarzut jest oczywiście bezzasadny.

Ad c) Zarzut naruszenia art. 6 ust 3 ustawy o informowaniu o cenach

Strona wniosła zarzut naruszenia art. 6 ust 3 ustawy o informowaniu o cenach poprzez uwzględnienie przy wymierzaniu kary przesłanek innych niż wskazane w w/w przepisie to jest czas istnienia Spółki.

Odnosząc się do powyższego zarzutu, Prezes Urzędu informuje co następuje.

Powyższy zarzut nie zasługuje na uwzględnienie, ponieważ czas istnienia spółki w zaskarżonej decyzji nie został wyodrębniony jako odrębna przesłanka, co podnosi strona. Czas istnienia spółki ma znaczenie dla oceny przesłanki dotychczasowej działalności przedsiębiorcy, która to przesłanka ma charakter samodzielny i wyodrębniony. Organ wskazał

w swojej decyzji, że nie bez znaczenia pozostaje jednak okres funkcjonowania strony na rynku, tj. od 22 października 2016 r. (data rejestracji w KRS), a zatem wystarczający czas na to, aby zapoznać się z obowiązującymi przepisami i przestrzegać ich w sposób pełny.

Zgodnie z art. 6 ust. 3 ustawy o informowaniu o cenach, przy ustalaniu wysokości kary pieniężnej uwzględnia się stopień naruszenia obowiązków oraz dotychczasową działalność przedsiębiorcy, a także wielkość jego obrotów i przychodu. Wszystkie te przesłanki zostały dokładnie omówione w zaskarżonej decyzji.

De lege ferenda, art. 6 ust. 3 pkt 2 ustawy o informowaniu o cenach, w wersji obowiązującej od 1 stycznia 2023 r., doprecyzowuje w jaki sposób należy poddawać ocenie tę przesłankę. Tym samym należy brać pod uwagę podjęte przez przedsiębiorcę działania w celu złagodzenia lub naprawienia szkody poniesionej przez konsumentów, wcześniejsze naruszenia obowiązków, o których mowa w art. 4 ust. 1-5, przez tego przedsiębiorcę oraz uzyskane przez przedsiębiorcę korzyści majątkowe lub straty w związku z naruszeniem tych obowiązków. Nie ulega wątpliwości, że jeżeli jest mowa o wcześniejszym naruszeniu obowiązków, to należy określić czas, czyli moment na osi czasu, od którego ustala się sposób działania przedsiębiorcy oraz ilość naruszeń, które wystąpiły w przeszłości. Organ przyjął, że tym momentem jest rozpoczęcie działalności gospodarczej przez stronę. Powyższe miało uzasadniać tezę, że strona nie jest nowym przedsiębiorcą na rynku, ma ustaloną pozycję i jako profesjonalista, strona powinna przestrzegać przepisów prawa w zakresie uwidaczniania cen. Natomiast z treści zarzutów strony można wywieść, że nieuwidacznianie cen jednostkowych ma w tym przypadku charakter systemowy, ponieważ strona błędnie interpretuje przepisy dotyczące uwidaczniania cen, co mogło mieć miejsce od początku rozpoczęcia działalności gospodarczej przez stronę

Na tej podstawie, Prezes Urzędu stwierdza, że w/w zarzut jest bezzasadny.

Ad. 2. Zarzuty naruszenia prawa procesowego

Ad. a) i b) Zarzuty naruszenia art. 189f § 1 ust 1, § 2 pkt 1 oraz § 3 KPA

Strona wniosła zarzut naruszenia art. 189f § 1 ust 1 KPA poprzez jego niezastosowanie w niniejszej sprawie pomimo spełnienia warunków określonych w tymże przepisie. Strona w swoim odwołaniu wywodzi, że spełniła przesłanki zawarte w treści art. 189f §1 pkt 1 KPA tj. znikomą wagę naruszenia oraz niezwłoczne zaprzestanie przez Spółkę wskazanego w decyzji naruszenia, Spółka w piśmie z dnia 12 września 2022 roku wniosła o odstąpienie od nałożenia administracyjnej kary pieniężnej. Strona wniosła zarzut naruszenia art. 189f § 2 pkt 1 oraz § 3 KPA poprzez ich niezastosowanie pomimo niezwłocznego usunięcia przez Stronę naruszenia.

Odnosząc się do powyższych zarzutów, Prezes Urzędu informuje co następuje.

Prezes Urzędu ocenił przesłanki do umorzenia postępowania w sprawie wymierzenia kary pieniężnej i poprzestaniu na pouczeniu określone w art. 189f § 1 i 2 KPA i stwierdza, że nie znajdują one zastosowania w sprawie.

Zgodnie z art. 189f § 1 KPA Organ administracji publicznej, w drodze decyzji, odstępuje od nałożenia administracyjnej kary pieniężnej i poprzestaje na pouczeniu, jeżeli:

1) waga naruszenia prawa jest znikoma, a Strona zaprzestała naruszania prawa lub

2) za to samo zachowanie prawomocną decyzją na Stronę została uprzednio nałożona administracyjna kara pieniężna przez inny uprawniony Organ administracji publicznej lub Strona została prawomocnie ukarana za wykroczenie lub wykroczenie skarbowe, lub prawomocnie skazana za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe i uprzednia kara spełnia cele, dla których miałyby być nałożona administracyjna kara pieniężna.

Aby można było zastosować odstąpienie od wymierzenia kary w trybie art. 189f § 1 pkt 1 KPA jednocześnie powinny być spełnione dwie przesłanki: znikoma waga naruszenia prawa jak i zaprzestanie przez stronę naruszania prawa. Pierwsza przesłanka określona w art. 189f § 1 pkt 1 KPA odnosi się do obligatoryjnego zastosowania przez organ odstąpienia od wymierzenia kary w przypadku zaistnienia znikomej wagi naruszenia prawa. Ustawodawca jako pierwszą przesłankę wskazał znikomą wagę naruszenia prawa ale poprzez spójnik „a”

wzmocnił ją następną przesłanką odnoszącą się do zaprzestania naruszania prawa, co należy rozumieć w ten sposób, że przesłanka znikomej wagi naruszenia prawa ma zastosowanie o ile strona zaprzestanie naruszania prawa. Powyższe oznacza, że obydwie przesłanki są ze sobą powiązane i wzajemnie się uzupełniają. Dlatego też art. 189f § 1 pkt 1 KPA należy rozumieć w ten sposób, że organ administracji publicznej, w drodze decyzji, odstępuje od nałożenia administracyjnej kary pieniężnej i poprzestaje na pouczeniu, jeżeli: waga naruszenia prawa jest znikoma i strona zaprzestała naruszania prawa. Tym samym zaistnienie jednej przesłanki np. zaprzestania naruszania prawa nie jest wystarczające do zastosowania w stosunku do strony instytucji odstąpienia od wymierzenia administracyjnej kary pieniężnej. Powyższe stanowisko, że zaistnienie jednej przesłanki nie stanowi podstawy do zastosowania instytucji odstąpienia od wymierzenia kary jest już ugruntowane w orzecznictwie. Spełnienie przesłanki zaprzestania naruszania prawa np. poprzez przedłożenie wymaganych danych nie jest wystarczające do uznania, że waga naruszenia jest znikoma co jest jednoznaczne z wykluczeniem możliwości spełnienia przesłanki określonej w art. 189f § 1 pkt 1 KPA (patrz wyrok Sądu Okręgowego - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 23 lutego 2021 r. sygn. akt XVII AmT 203/19). Dalej w swoim wyroku Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów wskazał na konieczność rozważania w przypadku przyjęcia przez organ, że strona zaprzestała naruszania prawa czy za nałożeniem kary przemawiają czas trwania, zakres lub skutki naruszenia. Tym samym przy ocenie tej przesłanki samo formalne zaprzestanie naruszania prawa, nie ma wpływu na ewentualne zastosowanie w stosunku do strony instytucji odstąpienia od wymierzenia kary jeśli za nałożeniem kary przemawiają czas trwania, zakres lub skutki naruszenia. W ocenie organu, przyjęcie, że strona zaprzestała naruszania prawa nie wyczerpuje przesłanki łącznej określonej w art. 189f § 1 pkt 1 KPA, ponieważ wciąż pozostaje niezrealizowana przesłanka znikomej wagi naruszenia prawa. W kwestii oceny przesłanki zaprzestania naruszania prawa wypowiedział się Naczelny Sąd Administracyjny w swoim wyroku z 18 sierpnia 2020 r. (sygn. akt II GSK 497/20):

„W relacji do daty ustanowienia obowiązku (...), jego prawidłowe wykonywanie przez strony skarżące, jak wynika to z oświadczenia z dnia (...) i zawartej w nim deklaracji, **należy datować (dopiero) na moment wskazany w tym oświadczeniu.**”

Należy wskazać, że strona nie usunęła nieprawidłowości niezwłocznie czyli w momencie kontroli lecz została przymuszona pismem organu I instancji stanowiącym administracyjny nakaz usunięcia naruszeń prawa. Pismem z dnia 30 sierpnia 2022 r. stanowiącym wystąpienie pokontrolne organ I instancji wniósł o uwidocznienie cen jednostkowych przy wszystkich oferowanych do sprzedaży towarach, objętych takim obowiązkiem oraz wyznaczył stronie termin udzielenia pisemnej odpowiedzi do dnia 13 września 2022 r. Strona pismem z dnia 12 września 2022 r. poinformowała organ I instancji o zaprzestaniu naruszania prawa, ponieważ usunęła zgodnie z wnioskiem zawartym w wystąpieniu pokontrolnym niezgodności poprzez uwidocznienie cen jednostkowych towarów. Niemniej jednak strona w swoim piśmie podniosła, że w zakresie towarów w postaci wielopaków tj. 8 rodzajów badanych towarów, których strona nie dookreśliła, w praktyce zarówno rynkowej jak i praktyce Smyk towary w postaci właśnie wielopaków same w sobie stanowią i są traktowane jako sztuka dlatego w świetle §7 pkt 1 oraz 2 rozporządzenia w sprawie uwidaczniania cen towarów i nie stosuje się do nich wymogu uwidaczniania cen jednostkowych. Strona w swojej odpowiedzi na wystąpienie pokontrolne wywodziła, że produkty wchodzące w skład wielopaków są przeznaczone do sprzedaży wyłącznie w zestawach (kompletach) i nie podlegają sprzedaży oddzielnie. Tym samym ich cena jednostkowa jest identyczna z ceną sprzedaży i jest to zgodne z rozporządzeniem. Pismo to jest niejasne i budzi wątpliwości co do jego treści i konsekwentnego utrzymywania przez stronę poglądów dotyczących uwidaczniania cen jednostkowych odnośnie wielopaków, co może mieć charakter systemowy. Przede wszystkim niejasność tego pisma odnosi się do stanowiska strony w zakresie uwidaczniania cen jednostkowych 8 towarów, o których mowa w tym piśmie, ale które nie zostały wskazane i dookreślone. Przyjęcie przez organ, że spełniła się przesłanka zaprzestania naruszania prawa nie ma wpływu na wynik sprawy, ponieważ nie powoduje to automatycznego spełnienia drugiej przesłanki znikomej wagi naruszenia prawa.

Na uwagę zasługuje fakt, że takie oświadczenie o zaprzestaniu naruszania prawa zostało przez stronę złożone ponad 6 tygodni po zakończeniu kontroli i w myśl cytowanego powyżej wyroku NSA deklarację o zaprzestaniu naruszenia prawa należy datować (dopiero) na moment wskazany w tym oświadczeniu.

Do zastosowania instytucji odstąpienia od nałożenia kary pieniężnej na podstawie art. 189f § 1 pkt 1 KPA konieczne jest jednoczesne spełnienie dwóch przesłanek: zaistnienia znikomej wagi naruszenia prawa i zaprzestanie przez Stronę naruszania prawa. Obydwie przesłanki powinny być spełnione kumulatywnie, czyli zaistnienie tylko jednej przesłanki nie uprawnia Organu do zastosowania instytucji odstąpienia od wymierzenia kary.

Wagę naruszenia prawa odnosi się do poziomu naruszenia norm chroniących interes publiczny lub interes społeczny, rozumiany jako interes konkretnej grupy społecznej. W tym przypadku chodzi o naruszenie interesu społecznego, czyli interesu konsumentów.

W ocenie Prezesa Urzędu, nie zachodzi w tym przypadku znikoma waga naruszenia prawa. Strona wykorzystuje sytuację, że konsument jest stroną słabszą w relacji z przedsiębiorcą i narzuca mu sposób dokonywania zakupu bez możliwości uprzedniego zapoznania się z ceną jednostkową.

Prezes Urzędu stoi na stanowisku, iż ustalony stan faktyczny nie stwarzał podstaw do uznania powstałego naruszenia za znikome a zawinienie Strony było ewidentne. Konsumentom pozbawieni dostępu do prawidłowo uwidocznionych cen jednostkowych towarów pozbawieni są tym samym możliwości pełnego rozeznania i podjęcia obiektywnej decyzji w sprawie dokonania zakupu. W ocenie Prezesa Urzędu, nie zachodzi w tym przypadku znikome naruszenie prawa, a całościowa ocena zgodności z prawem działania Strony, która narusza obowiązek administracyjno-prawny jest niekorzystna dla Strony.

Ustawodawca nigdzie nie wskazał okoliczności, którymi organ powinien kierować się przy wartościowaniu stopnia klasyfikacji naruszenia prawa, który ma być "znikomy". W orzecznictwie sądów administracyjnych przyjmuje się, że ocena znikomości musi być zindywidualizowana, a więc odnosząca się zarówno do sytuacji zobowiązanego podmiotu, jak i okoliczności, w których doszło do naruszenia oraz jego wagi z punktu widzenia interesu publicznego. Chodzi tu o realizację w odniesieniu do sankcji administracyjnej funkcji ochronnej polegającej na ochronie wartości realizowanych przez normy prawa administracyjnego oraz funkcji pomiaru wagi chronionego dobra mierzonych stopniem dolegliwości sankcji administracyjnej w relacji do społecznej wagi chronionych wartości. (patrz wyrok Naczelnego Sadu Administracyjnego z 8 września 2022 r., sygn. akt II GSK 744/19).

Na gruncie niniejszej sprawy należy wskazać, że waga naruszenia prawa nie może zostać uznana za znikomą, ponieważ strona nie realizuje celów, które precyzyjnie zostały określone w dyrektywie 98/6/WE

Odnośząc się od chronionych wartości i dóbr to zostały one określone w motywach (1) i (6) dyrektywy 98/6/WE.

Motyw (1) dyrektywy 98/6/WE stanowi:

„Przejrzyste funkcjonowanie rynku oraz prawidłowa informacja przyczyniają się do poprawy ochrony konsumenta oraz zdrowej konkurencji między przedsiębiorstwami i produktami.”

Motyw (2) dyrektywy 98/6/WE stanowi:

„Konsumentom należy zapewnić wysoki poziom ochrony; Wspólnota powinna wnieść w ten poziom wkład, prowadząc szczególne działania wspierające i uzupełniające politykę prowadzoną przez Państwa Członkowskie dotyczącą dokładnego, przejrzystego i jednoznacznego informowania konsumentów o cenach oferowanych im produktów.”

Motyw (6) dyrektywy 98/6/WE stanowi:

„Obowiązek podawania ceny sprzedaży oraz ceny jednostkowej przyczynia się znacząco do lepszego przekazywania informacji konsumentom, jako że najłatwiejszym i zarazem najlepszym sposobem jest umożliwienie konsumentom dokonania oceny i porównania cen produktów w sposób optymalny i tym samym dokonania świadomego wyboru na podstawie prostych porównań.”

Odnosząc się do stwierdzonych na gruncie niniejszej sprawy naruszeń, to należy wskazać, że strona naruszyła zasady przejrzystego funkcjonowania rynku, ponieważ jak wynika to z treści przedmiotowej skargi na stronie ciążył obowiązek uwidaczniania cen jednostkowych w sposób jednoznaczny, niebudzący wątpliwości i umożliwiający porównanie cen. Nieuwidacznianie cen jednostkowych w sposób wymagany prawem, narusza zasady określone w motywie (1) dyrektywy 98/6/WE i ma negatywny wpływ na prawidłowe funkcjonowanie rynku, skutkuje podawaniem nieprawidłowych informacji konsumentom, nie poprawia poziomu ochrony konsumentów a także ma negatywny wpływ na tworzenie zdrowej konkurencji między przedsiębiorstwami i produktami. Jak wynika z motywu (2) dyrektywy 98/6/WE stwierdzone naruszenie przepisów ustawy o informowaniu o cenach i aktu wykonawczego do niej obniża poziom ochrony konsumentów, który powinien być wysoki i temu celowi służy przeprowadzona kontrola przedsiębiorcy. Tym samym w ocenie organu waga naruszenia prawa nie była znikoma i nie została spełniona przesłanka znikomej wagi naruszenia prawa. Strona też konsekwentnie powołuje się na praktykę stosowaną przez innych przedsiębiorców, co nie ma znaczenia dla sprawy, ponieważ nieprawidłowe praktyki stosowane przez innych przedsiębiorców nie zwalniają strony z obowiązku przestrzegania prawa.

Nie jest również możliwe zastosowanie odstąpienia od wymierzenia kary na podstawie art. 189f § 2 KPA gdzie w przypadkach innych niż wymienione w § 1, jeżeli pozwoli to na spełnienie celów, dla których miałyby być nałożona administracyjna kara pieniężna, organ administracji publicznej, w drodze postanowienia, może wyznaczyć stronie termin do przedstawienia dowodów potwierdzających: 1) usunięcie naruszenia prawa lub 2) powiadomienie właściwych podmiotów o stwierdzonym naruszeniu prawa, określając termin i sposób powiadomienia. Zgodnie z art. 189f § 3 KPA organ administracji publicznej w przypadkach, o których mowa w § 2, odstępuje od nałożenia administracyjnej kary pieniężnej i poprzestaje na pouczeniu, jeżeli strona przedstawiła dowody, potwierdzające wykonanie postanowienia.

Obowiązek informacyjny określony w art. 4 ust. 1 ustawy o informowaniu o cenach ma charakter przedumowny, czyli jest ograniczony w czasie do momentu zawarcia umowy z konsumentem. Strona tego obowiązku przed zawarciem umowy z konsumentami nie realizowała, dlatego też nie jest możliwe spełnienie celów dla których miałyby być nałożona administracyjna kara pieniężna czyli celów odnoszących się do ochrony konsumentów po zawarciu umowy sprzedaży z konsumentami. Tym samym nie jest możliwe zastosowanie w niniejszej sprawie art. 189f § 2 i 3 KPA.

Na tej podstawie, Prezes Urzędu stwierdza, że nie jest możliwe zastosowanie w stosunku do strony instytucji odstąpienia od wymierzenia kary, o której mowa w art. 189f KPA.

Ad c) Zarzut naruszenia art. 7a KPA, art. 11 ust 1 ustawy z dnia 6 marca 2018 roku prawo przedsiębiorców oraz 81a KPA

Strona wniosła zarzut naruszenia art. 7a KPA, art. 11 ust 1 ustawy z dnia 6 marca 2018 roku prawo przedsiębiorców oraz 81a KPA poprzez rozstrzygnięcie wątpliwości co do treści przepisów oraz niewyjaśnionych w toku postępowania dowodowych wątpliwości co do stanu faktycznego, na niekorzyść Spółki.

Odnosząc się do powyższego zarzutu, Prezes Urzędu informuje co następuje.

Przywołany przez stronę art. 7a KPA (podczas gdy zarzut wątpliwości co do treści normy prawnej jest określony w art. 7a § 1 KPA) pozostaje bez związku ze sprawą, ponieważ dotyczy wątpliwości w przypadku, gdy istnieją dwie wykładnie przepisu prawa materialnego. Na gruncie ustawy o informowaniu o cenach w zakresie przepisów zastosowanych w decyzji I instancji nie istnieje żadna podwójna wykładnia, która uzasadniałaby zastosowanie w stosunku do strony wykładni korzystniejszej dla strony.

W swoim wyroku z dnia 27 kwietnia 2020 r. Naczelny Sąd Administracyjny orzekł (sygn. akt II OSK 39/20):

„O wystąpieniu wątpliwości w rozumieniu przepisu art. 7a § 1 KPA można mówić, gdy po skorzystaniu z wszelkich dostępnych metod wykładni nie można ustalić w sposób jednoznaczny treści normatywnej przepisu.”

Przepis ten nie odnosi się do wątpliwości, które ma strona w zakresie wykładni przepisów prawa lecz do istnienia w obrocie prawnym podwójnej wykładni, często związanej z orzecznictwem Naczelnego Sądu Administracyjnego. Nie istnieje żadne orzecznictwo sądów administracyjnych świadczące o podwójnej wykładni przepisów ustawy o informowaniu o cenach w odniesieniu do towarów pakowanych w wielopaki.

W swoim wyroku z dnia 23 lutego 2021r. Naczelny Sąd Administracyjny orzekł (sygn. akt III OSK 3286/21)

„(...) nie chodzi o sytuacje, w których pojawiają się wątpliwości interpretacyjne przepisów mających zastosowanie w danej sprawie, a przypadki, w których pomimo użycia różnych metod wykładni, wciąż pozostają co najmniej dwa, równie uprawnione, sposoby rozumienia danego przepisu (tzw. pat interpretacyjny).”

Podkreśla się w piśmiennictwie, że o istnieniu wątpliwości co do treści normy prawnej można mówić dopiero wówczas, gdy po zastosowaniu różnych metod wykładni przepisów, z uwzględnieniem pierwszeństwa wykładni językowej, treść normy prawa nadal budzi wątpliwości (por. Przybysz Piotr Marek, Kodeks postępowania administracyjnego, Komentarz, 2017 rok, LEX). Tymczasem w sprawie takie wątpliwości nie istnieją.

Tym samym w sprawie niniejszej nie ma zastosowania odnoszący się do przedsiębiorców przepis art. 11 ust 1 Prawa Przedsiębiorców o podobnej treści co art. 7 § 1 KPA.

Adekwatnie na gruncie niniejszej sprawy nie zaistniały żadne wątpliwości co do stanu faktycznego, o którym mowa w art. 81a § 1 KPA. Stan faktyczny został ustalony prawidłowo na podstawie protokołu kontroli, oraz dowodów w postaci materiału fotograficznego załączonego do akt. Dowody te potwierdzają, że strona nie uwidaczniała cen jednostkowych odnośnie 41 towarów. W sprawie nie zaistniała sytuacja, że nie ma dowodów i nie ma możliwości ich uzyskania.

W swoim wyroku z dnia 8 września 2022 r., Wojewódzki Sąd Administracyjny w Gorzowie Wielkopolskim orzekł (sygn. akt II SA/Go 297/22)

„Celem art. 81a § 1 KPA jest przeciwdziałanie przyjmowaniu przez organ wersji niekorzystnej dla strony w sytuacji, w której w sprawie są co najmniej dwie zasadniczo sprzeczne, ale równie prawdopodobne w realiach danej sprawy, możliwe wersje stanu faktycznego. Zastosowanie art. 81a § 1 KPA (tj. zasady uwzględnienia wątpliwości na korzyść strony skarżącej) jest dopuszczalne w sytuacji, w której po zebraniu wszelkiego dostępnego materiału dowodowego stan faktyczny sprawy będzie niejednoznaczny i budzący wątpliwości. Przesłanka niedających się usunąć wątpliwości występuje zatem, gdy nie ma dowodów i nie ma możliwości ich uzyskania. Zasada ta bowiem oznacza, że wątpliwości faktyczne rozstrzygnąć należy na korzyść strony tylko wtedy, gdy przez reguły oceny dowodów wskazane w art. 80 - 81 KPA organ nie jest w stanie ustalić jednoznacznie stanu faktycznego. Wchodzą bowiem w grę dwie (lub więcej) równie prawdopodobne wersje zdarzeń. W takim przypadku organ jest zobligowany wybrać taką, która jest najbardziej korzystna dla strony.”

Na tej podstawie, Prezes Urzędu stwierdza, że w/w zarzut jest oczywiście bezzasadny.

Ad. d) Zarzut naruszenia art. 7 oraz art. 77 § 1 i art. 80 KPA

Strona wniosła zarzut naruszenia art. 7 oraz art. 77 § 1 i art. 80 KPA poprzez brak wyczerpującego, rzetelnego zebrania i rozpatrzenia materiału dowodowego, a co za tym idzie brak dokładnego ustalenia stanu faktycznego w sposób umożliwiający rozstrzygnięcie sprawy, w szczególności poprzez:

- i. niedokładne ustalenie co, w rzeczywistości jest sztuką/egzemplarzem produktu w przypadku produktów określanych jako wielopaki;
- ii. brak ustalenia, że w przypadku tzw. wielopaków cena jednostkowa jest w rzeczywistości identyczna z ceną sprzedaży;

iii. ustalenia, że w przypadku tzw. wielopaków niepodanie cen jednostkowych ma wpływ na decyzje zakupowe podejmowane przez nabywców i uniemożliwia im podjęcie najkorzystniejszego wyboru, z całkowitym pominięciem faktu, że elementy wielopaku nie są w 100% tożsame z podobnymi produktami sprzedawanymi przez Spółkę (różnice w składzie, sposobie wykonania itp.) lub z podobnymi produktami sprzedawanymi przez innych przedsiębiorców;

iv. ustalenie, że w przypadku tzw. wielopaków niepodanie jednostkowych ma wpływ na decyzje zakupowe podejmowane przez nabywców i uniemożliwia im podjęcie najkorzystniejszego wyboru, z całkowitym pominięciem faktu, że inni przedsiębiorcy oferujący podobne produkty także wskazują w stosunku do nich tylko jedną cenę;

v. ustalenie, że stopnia naruszenia nie można uznać za znikomy na podstawie porównania ilości produktów zakwestionowanych w toku kontroli do ilości sprawdzonych podczas kontroli produktów, a nie do całkowitej ilości produktów sprzedawanych przez Spółkę, co mając na uwadze, że kontrola była nakierowana na badanie cen jednostkowych (a więc dotyczyła produktów najbardziej problematycznych w tym zakresie) doprowadziło do całkowicie błędnych wniosków w zakresie braku znikomości naruszenia.

Odnosząc się do powyższego zarzutu, Prezes Urzędu informuje co następuje.

Zarzut naruszenia art. 7 i 77 § 1 KPA poprzez brak wyczerpującego zebrania i rozpatrzenia całego materiału dowodowego nie zasługuje na uwzględnienie, ponieważ materiał dowodowy został zebrany i rozpatrzony w sposób wyczerpujący, a fakty mające znaczenie dla załatwienia sprawy i zastosowania określonej normy prawa zostały w sposób prawidłowo ustalone. Organ działał na podstawie prawa i w jego granicach, podejmując wszelkie niezbędne działania w celu dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego oraz załatwienia sprawy. Również dokonanej ocenie stanu faktycznego sprawy nie można zarzucić dowolności. Organ merytorycznie i poprawnie uzasadnił swoją decyzję podpierając ją logicznymi wnioskami.

W rezultacie wywody zawarte w odwołaniu, zdaniem Prezesa Urzędu, stanowią polemikę z prawidłowym rozstrzygnięciem zawartym w zaskarżonej decyzji. Zarzut naruszenia art. 80 KPA nie zasługuje na uwzględnienie, ponieważ zawarta w tym przepisie istota swobodnej oceny dowodów sprowadza się do zapewnienia Organowi prowadzącemu postępowanie możliwości badania sprawy (stanu faktycznego) i do swobodnej oceny zgromadzonego materiału dowodowego. Zasada ta nie oznacza, że Organ jest uprawniony do oceny dowodów według dowolnych kryteriów. Swoją ocenę Organ obowiązany jest oprzeć na przekonujących podstawach i dać temu wyraz w uzasadnieniu decyzji. Rozumowanie, w wyniku którego Organ ustala istnienie okoliczności faktycznych powinno być zgodne z zasadami logiki i doświadczenia życiowego. (patrz: wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 28 czerwca 2019 r., sygn. akt GSK198/18).

Ustalenie co jest sztuką czy egzemplarzem produktu w przypadku produktów określanych jako wielopaki nie stanowi błędu w zakresie ustalenia stanu faktycznego, ponieważ na gruncie niniejszej sprawy strona powołuje się na swoją wykładnię przepisów prawa materialnego pozostającą w sprzeczności z wykładnią organu. Organ nie miał też obowiązku ustalenia, że w przypadku tzw. wielopaków cena jednostkowa jest w rzeczywistości identyczna z ceną sprzedaży, ponieważ przedmiotem postępowania o naruszenie ustawy o informowaniu o cenach nie są opakowania towarów, a towar zawarty w opakowaniu. Z uwagi na błąd logiczny, który jest podstawą wszystkich zarzutów strony, organ nie miał obowiązku badać czy elementy wielopaku są w 100% tożsame z podobnymi produktami sprzedawanymi przez Spółkę (różnice w składzie, sposobie wykonania itp.) lub z podobnymi produktami sprzedawanymi przez innych przedsiębiorców. Powyższe nie ma znaczenia dla sprawy bo kwestia tożsamości towarów pakowanych w wielopaki i niepakowanych w wielopaki nie ma nic wspólnego z nałożonym na przedsiębiorcę obowiązkiem informacyjnym. Ponadto pominięcie faktu, że inni przedsiębiorcy oferujący podobne produkty także wskazują w stosunku do nich tylko jedną cenę nie może stanowić

zarzutu naruszenia prawa procesowego, ponieważ organ I instancji nie kontrolował innych podmiotów w trakcie kontroli, która stanowiła podstawę do nałożenia kary na stronę.

Prezes Urzędu informuje, że kontrole przeprowadzane są metodą próbkowania. Próbkę dobierane są metodą losową przez inspektorów. To kontrolujący dokonuje selekcji materiału pobieranego do kontroli. Danymi wiarygodnymi i rzetelnymi stanowiącymi podstawę referencyjną jest ilość skontrolowanych towarów, a nie wielkość asortymentu. Należy zwrócić uwagę, że w dyrektywach wymiaru kary (art. 6 ust. 3 ustawy o informowaniu o cenach) nie ma żadnego odniesienia do wielkości asortymentu, a przedmiotem kontroli nie jest badanie wielkości asortymentu. Inspektorzy typują do kontroli spośród tych produktów towary, które są oferowane do sprzedaży konsumentom w dniu kontroli. Tym samym wielkość asortymentu nie stanowi okoliczności łagodzącej przy ustalaniu wymiaru kary czy przy ocenie przesłanki znikomej wagi naruszenia prawa.

W ocenie Prezesa Urzędu, strona samodzielnie interpretowała przepisy rozporządzenia, co jest niedopuszczalne, ponieważ przepisy ustawy o informowaniu o cenach i rozporządzenia wykonawczego należy interpretować ściśle. Teza wyroku NSA z 9 października 2019 r. sygn. akt II GSK 710/19, że o przydatności uwidaczniania ceny nie może każdorazowo decydować przedsiębiorca, przyjmując swoje własne kryteria celowości informowania o cenach odpowiednich produktów została utrzymana i przywołana w treści uzasadnienia wyroku NSA z 28 września 2021 r. (sygn. akt II GSK 805/21).

Odnosząc się do wniosków strony w zakresie uchylenia zaskarżonej decyzji oraz orzeczenia przez organ odwoławczy w całości co do istoty sprawy poprzez odstąpienie od nałożenia na Spółkę kary pieniężnej i poprzestaniu na jej pouczeniu albo alternatywnie, na wypadek, gdyby organ odwoławczy uznał, że istnieją ku temu przesłanki strona wniosła o uchylenie zaskarżonej decyzji w całości oraz przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania organowi pierwszej instancji, Prezes Urzędu informuje co następuje.

Prezes Urzędu nie znalazł podstaw do uchylenia zaskarżonej decyzji ewentualnie do jej przekazania organowi I instancji do ponownego rozpatrzenia, ponieważ zaskarżona decyzja nie jest wadliwa pod względem prawnym a materiał dowodowy został zebrany i oceniony w sposób prawidłowy. Odmienne stanowisko strony w zakresie uwidaczniania cen jednostkowych w przypadku towarów pakowanych w wielopaki pozostaje w kategoriach błędnej wykładni prawa materialnego, którą posługuje się strona. Prezes Urzędu nie znalazł też podstaw w myśl wniosku strony do umorzenia postępowania w trybie art. 105 § 1 KPA z uwagi na to, że nie zaistniała przesłanka bezprzedmiotowości postępowania. Również brak jest podstaw do odstąpienia od wymierzenia kary i zastosowania pouczenia w trybie art. 189f § 1 pkt 1 KPA, ponieważ nie została spełniona przesłanka znikomej wagi naruszenia prawa.

Zgodnie z art. 138 § 1 pkt 1 KPA Organ odwoławczy wydaje decyzję, w której utrzymuje zaskarżoną decyzję w mocy. Należy przy tym podkreślić, że utrzymanie w mocy zaskarżonej decyzji jest konsekwencją dokonania przez Organ drugiej instancji oceny, że decyzja Organu pierwszej instancji była prawidłowa i co do istoty sprawy identyczna, jak decyzja podjęta przez Organ drugiej instancji. Prezes Urzędu przychylił się tym samym do ustaleń poczynionych w toku postępowania przez Organ pierwszej instancji oraz uznał, że Małopolski WIIH zasadnie nałożył na przedsiębiorcę SMYK SPÓŁKA AKCYJNA karę pieniężną w wysokości 3000 zł (trzy tysiące złotych) z tytułu niewykonania obowiązku, o którym mowa w art. 4 ust. 1 ustawy o informowaniu o cenach, co wyraziło się niewydowodzeniem w miejscu sprzedaży detalicznej cen jednostkowych dla 41 rodzajów towarów w opakowaniach objętych takim obowiązkiem na ogółem 150 zbadanych towarów pod kątem prawidłowości stosowania oznaczeń cenowych.

Tym samym decyzja Małopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej w Krakowie nr 115/2022 (nr akt kontroli WN.8361.252.2022) z dnia 28 września 2022 r. wydana w przedmiocie nałożenia na przedsiębiorcę SMYK SPÓŁKA AKCYJNA kary pieniężnej w wysokości 3000 zł powinna pozostać w obrocie prawnym.

Biorąc powyższe pod uwagę, Prezes Urzędu orzekł jak w sentencji.

Niniejsza decyzja jest ostateczna w trybie postępowania administracyjnego.

z up. Prezesa
Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów

*Anna Janiszewska
Zastępca Dyrektora
Departamentu Inspekcji Handlowej
/podpisano elektronicznie/*